

S E P T I M I
D E C R E T A L I U M
L I B E R Q U I N T U S .

T I T U L U S I.
D E J U D E I S .
C A P . I .

Hebreorum, & Judæorum filii invicis parentibus Christiani, & orthodoxi non instituantur, aut baptizentur, nemini siquidem ad credendum vis inferri debet.

Julius III.

E piscopis, eorumque Vicariis, & officialibus, ac quibusvis aliis personis tam Ecclesiasticis, quam secularibus expresse inhibemus, ne Judæorum filios, tam mares, quam foeminas ipsi parentibus invicis violenter auferre, seu subducere, nec præter formam sacrorum canonum quomodolibet baptizare debeant, vel præsumant. Romæ 8. Jun. 1551.

C A P . II .

Evangelium prædicandum Judæis, & conversi infideles rudimentis fidei debent initiari.

Nicolaus III. Generali Ordinis Prædicatorum.

Vineam Soreth vel electam plantavit dextera Dei patris, & omne semen verum seminavit in ipsa, Angelica custodia sepelivit illam, lapides nocivos abiecit ex ea. Hanc de Ægypto in luto, & latere sub jugo Pharaonis oppressam in signis, & prodigiis transferens, duxit in terram existens in terram promissionis adduxit. Vineam Domini exercituum domus Israel est, viri Juda delectabile germen ejus. Hanc sic mire translata quasi adhuc eorum campam vomere legali profcindens prophetali doctorina sulcavit, & ut ipsam ad maturam frugem, i. e. ad regenerationis gratiam præpararet. Sed, proh dolor! peccatorum spinis obsita nullum imbrem gratiæ spiritualis excipiens, quæ sperabatur, ut uvæ educeret, labruscas eduxit: unde sperabatur judicium, processit iniquitas: unde justitia, inde clamor. Hæc est vinea, in qua fici arbor, scilicet synagoga Judæorum plantata. Evangelica veritate describitur, cujus plantator Christus, cœtus Apostolicus cultor existit. Hæc triplici tempore, quasi tribus annis, ut fructum produceret expectata, infructuosa reperiuntur succidenda prædicatur. Nam nec tempore circumcisionis ad præfectum deducta, quia circumcissionem animæ non quærebat: nec sanctificata per legem, quia per eam tantum carnalia sequebatur: nec tandem justificata per Evangelii gratiam, quia gratiam recipere noluit: quia potius latorem gratiæ justum injuste peremit, & quodammodo indurationem Pharaonis excedens, omne curantis, & curæ refutavit antidotum, adeo ut nec verbis, nec signis, nec Sacramentis, quinimo nec ipsius Christi & Dei corporali præsentia mollietur. Multifarie enim, multisque modis olim Deus loquens antiquis ipsius synagoga patribus in Prophetis, novissime in fine temporum locutus est ipsis, & nobis in Filio, quem constituit hæ-

redem universorum, per quem fecit & sæcula: sed omnem escam abominata est anima ejus: & idcirco iusto Dei judicio reprobata exterminavit eam aper de sylva, & singularis serus depastus est eam. Ablata est sepes ejus, prosternata maceries, & in direptionem posita, ut deserta, nec inventus est in terris amplius locus ejus. Verum quia miserationes Dei super omnia sua opera prædicantur, qui omnes salvos fieri, & neminem vult perire, qui se ipsum pro nobis & ipsis hostiam salutis exhibuit Deo patri, qui exaltatus a terra expansis in cruce manibus ad se cuncta trahere Evangelica voce prædixit. Nos, licet immeriti, vicem ejus renentes in terris, qui etiam Judaicam perfidiam a sua misericordia non repellit, libenter pro illius populi obsecratione labores appetimus, ut affectum nostrum divina prosequente elementia, cognita veritatis luce, quæ Christus est, a suis tenebris eruatur. Porro quia Judæorum ipsorum quasi per universum mundum divino judicio prævisa dispersio ipsos ad recipiendum sacramenta fidei ac doctrinam commode in unum convenire non patitur, necessitate nos voluntarios urgente compellimur per diversas mundi partes diversos seminatores eligere, per quos semen verbi Dei, prout possibile est, spargamus in singulos, quorum salutem universaliter, & singulariter affectamus. Ad te igitur inter alios sub spe divini gratiæ mentis nostræ oculos convertentes, cum tui ordinis claritate reluceas, & credaris ubilibet per opera utilia, & exempla laudabilia fructuosus, & ex data tibi divinitus gratia scire te confidamus, & posse fructus uberes in domo Domini germinare: discretionis tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus confidens in illo, cui proprium est spirituales gratias elargiri, tales umbrarum tenebris obsecratos in commissa tibi provincia per te, ac alios fratres tui ordinis, quos ad hoc honeste morum, experta scientia, probatis virtutibus, circumspectione provida, & experientia comprobata idoneos esse cognoveris, & quorum industria, atque doctrina divinis donis a Domino fecundata intrepide pro catholica fide reluceat, & in sui claritate non tituber, sed tenebrosas mentes radiorum repercussione clarificet, & obstinatas cervices reprimat perverborum: Judæos eisdem in terris, & locis, in quibus habitant, generaliter, & singulariter convocando semel, & pluries, ac toties repetitis instantiis, quotiens proficere posse putaveris, prout melius fieri poterit, prædicationibus, salutaribus monitis, & discretis inductionibus, Evangelicis doctrinis informare ipsos studeas juxta datam tibi a Domino gratiam, fugatis tenebrarum nubibus ad viam reducere claritatis: ut renati fonte baptismatis reluceant in lumine vultus Christi, & exinde chorus Angelicus delectetur. Tu quoque, ac alii, quos ad profe-

professionem tanti negotii duxeris eligendos, perennis boni præmium, nostramque benedictionem, & gratiam vobis de bono in melius vendicetis. Et ut affectum, quem ad salutem status ipsorum gerit mater Ecclesia, percipiant per effectum, tu illos ex eis, quos ad susceptionem sacri baptismatis gratia divina perduxerit, prælatis, ac dominis locorum, in quibus tales habitare contigerit, ex parte nostra affectuosissime recommends, ut Deo gratias, in recuperata ove perperita & filio prodigo redeunti vitulum exultationis, & gaudii exhibentes eos charitative fovéant, favoribus muniant, & benigne pertractent: nec ipsos in personis, aut rebus per Judæos, vel alios indebite molestari permittant: quin potius in omnibus favorabiliter ipsi assistant auxiliis opportunis. Sed si forte, quod absit, aliqui ex ipsis in eorum obstinata perfidia perdurantes, & velut aspis surda suas aures incredulas obdantes, & illorum, quos ad hæc salutis opera deputabis, vocem audiant, ut de tenebris ad lucem exeant, incantantium sapienter tuas, & per te ad hæc depurandorum fratrum salutare convocationes aspernantur effugerent, de istis (si tales inveneris) qui sunt, in quibus locis, & sub quorum dominio commorentur, nobis rescribere non omittas, ut circa pertinaces hujusmodi de salutari eorum remedio, sicut expedire videbimus, cogitemus. Ut autem de præmissis avidis nostris conceptibus juxta nostra desideria satisfiat, frequenter nobis intimare studeas, qualiter tibi commissum negotium prosperetur, & qualem fructum seminata reprimant. Dat. Viterbii 2. Non. August. Pontificatus nostri An. i.

C A P . III .

Judæorum ad fidem Christianam conversorum indulgentia, quæ amittitur, si ad vomitum redeverint, imo ut hæretici relapsi puniuntur.

Paulus III.

Cupientes Judæos, & alios infideles quoslibet ad fidem catholicam converti, & prætextu bonorum per eos antea possessorum ab eadem fide non distrahi, motu proprio, & ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica, tenore præsentium hac in posterum valitura constitutione sancimus, quod cuicumque eorundem Judæorum, & infidelium ad dictam fidem converti volenti, etiam in patria potestate constitutus fuerit, bona sua quæcumque, tam mobilia, quam immobilia intacta, & illæsa permaneant. Ita ut etiam filiofamilias, & in patria potestate, ut præfertur, constituti, legitima, & quæcumque alia portione bonorum patrimonialium, aut maternorum, eis de jure, seu successione bonorum eis alias debitorum per eorum parentes fraudari, aut privari non possint, neque debeant, sed eis integre, etiam si contra voluntatem parentum suorum ad fidem ipsam conversi fuerint, etiam eorum parentibus viventibus debeantur. Et si bona ipsa ex usura, ac illicito quæstu fuerint acquisita, & nota sint personæ, quibus eorum fuerit de jure facienda restitutio (quia non dimittitur peccatum, nisi restituatur male ablatum) illa eisdem personis omnino restituantur: personis vero non extantibus prædictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesiæ in pios usus convertenda, bona hujusmodi eisdem Judæis, & aliis infidelibus in favorem suscepti baptismatis tanquam in pium usum libere concedimus, eaque apud ipsos sic conversos Judæos, & alios infideles remanere decernimus. Interdicentes sub divini anathematis poena quibusvis tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis, ne ullam super bonis hujusmodi quovis quæsto colore molestiam inferant, aut inferri patiantur: sed magnum se fecisse lucrum existimant, dum tales Christo lucrati fuerint. Et quoniam, ut scriptum est, qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauerit viscera sua ab eo, quo-

modo charitas Dei manet in ipso? si ipsi conversionis tempore inopes aut indigentes fuerint, omnes tam Ecclesiasticos, quam seculares per viscera misericordiæ Dei nostri exhortamur, ut ipsi conversis manus porrigan adjutrices, ipsi quoque diocesani non solum Christianos ad subveniendum ipsis exhortentur, sed etiam tam de reditibus Ecclesiarum, prout poterunt, quam de his, quæ ad pauperum usum per ipsos convertenda devolvuntur, hujusmodi neophytos sustentare non negligant, ipsosque a de tractionibus, & contumeliis paterna affectione defendant. Et quoniam per gratiam baptismi cives sanctorum, & domesticæ Dei efficiuntur, longeque dignius existit, regenerari spiritu, quam nasci carne, eadem constitutione statuimus, ut civitatum, & locorum, in quibus sancto baptismate pro tempore regenerabuntur, vere cives sint, & privilegiis, ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii ratione nativitatis, & originis duntaxat consequuntur, gaudeant. Curent igitur Sacerdotes baptizantes, & alii de sacro fonte eos suscipientes tam ante baptismum, quam post illos in articulis fidei, ac legis novæ præceptis, catholicæque Ecclesiæ ritibus diligenter instruant, & tam ipsi quam diocesani operam dent, ne cum aliis Judæis, seu infidelibus saltem per longum tempus converterentur, ne sicut quandoque contingit, ab infirmitate curatis modica occasio ad pristinam damnationem recidivam efficiat. Et quoniam experientia teste compertum est mutuum ipsorum neophytorum inter se conversationem ipsos in fide nostra fragiliores reddere, ac salutem ipsorum plurimum officere: hortamur locorum ordinarios, ut quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent, & studeant neophytos ipsos cum originariis Christianis matrimonio copulare. Et prohibeant eisdem sub gravibus poenis, ne mortuos more Judæorum sepeliant, aut Sabbatha, aliasque solemnitates & antiquæ sectæ ritus quoquo modo observent: sed & Ecclesiæ, & prædicationes prout alii catholici frequentent, & in omnibus Christianorum moribus se conformes reddant. Contemptores autem prædictorum per sacerdotes, in quorum parochiis degent, aut alios, ad quos de jure, vel antiqua consuetudine de talibus inquirere spectat, aut etiam per alios quoscumque, diocesanos, seu inquisitoribus hæreticæ pravitatis deserant, & invosato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis per eos taliter puniantur, quod aliis transeat in exemplum. Et insuper de his omnibus in provincialibus, & synodalibus Conciliis diligens fiat inquisitio, & tam circa Episcopos, & Sacerdotes in præmissis negligentes, quam ipsos neophytos, & infideles prædictos contemptores opportunum adhibeatur remedium. Si quis autem cujuscumque gradus, vel præminentia fuerit, hujusmodi neophytos, ne observationem ritus Christiani, & aliorum præmissorum complectatur, foverit, aut defenderit, poenas contra fautores hæreticorum promulgatas ipso facto incurrat: neophyti vero, si se corrigere post monitionem canonicam neglexerint, & ad vomitum judaizantes redire comperti sint, contra eos, tanquam perfidos hæreticos per ordinarios locorum secundum sacrorum canonum instituta procedatur. Romæ 21. Mart. An. 1542.

C A P . IV .

Judæi, ut fide distincti a Christianis, sic & locorum separatione, sive cohabitatione, & vestitus ratione, ceterisque privilegiis discriminari debent.

Paulus IV.

Cum nimis absurdum, & inconveniens existat, ut Judæi, quos propria culpa perpetuæ servituti submisit, sub prætextu, quod pietas Christiana illos receperit, & eorum cohabitationem sustineat, Christianis adeo sint in grati-

grati, ut eis pro gratia contumeliam reddant, & in eos pro servitute, quam illis debent, dominatum vendicare procurent. Nos, ad quorum notitiam nuper devenit eosdem Judæos in alma urbe nostra, & nonnullis S. R. E. civitatibus, terris, & locis in id insolentiam prorupisse, ut non solum mixtim cum Christianis, & prope eorum Ecclesias nulla intercedente habitus distinctione cohabitare, verum etiam domos in nobilioribus civitatibus, terrarum, & locorum, in quibus degunt, vicis, & plateis conducere, & bona stabilia comparare, & possidere, ac nutrices, & ancillas, aliosque servientes Christianos mercenarios habere, & diversa alia in ignominiam, & contemptum Christiani nominis perpetrare præsumant, considerantes Ecclesiam Romanam eosdem Judæos tolerare in testimonium veræ fidei Christianæ, & ad hoc, ut ipsi sedis Apostolicæ pietate, & benignitate allesti errores suos tandem recognoscant, & ad verum catholicæ fidei lumen pervenire satagant, & propterea convenire, ut quandiu in erroribus persistunt, effectu operis recognoscant se servos, Christianos vero liberos per Jesum Christum Deum, & Dominum nostrum effectos fuisse, iniquumque existere, ut filii liberæ filii famulentur ancillæ: volentes in præmissis quantum cum Deo possumus salubriter providere, hac nostra perpetuo validura constitutione sancimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus tam in dicta urbe, quam in quibusvis aliis ipsius Romanæ Ecclesiæ civitatibus, terris, & locis Judæi omnes in uno, & eodem, ac si ille capax non fuerit, in duobus, aut tribus, vel tot, quot satis sint, contiguis & ab habitationibus Christianorum penitus sejunctis per nos in urbe, & per magistratus nostros in aliis civitatibus, terris, & locis, prædictis designandis vicis, ad quos unicus tantum ingressus pateat, & quibus solum unicus exitus detur, omnino habitent. Et in singulis civitatibus, terris, & locis, in quibus habitaverint, unicam tantum Synagogam in loco solito habeant, nec aliam de novo construere, aut bona immobilia possidere possint. Quinimo omnes eorum Synagogas præter unam tantum demoliri, & devastare. Ac bona immobilia, quæ ad præsens possident, in fructu tempore eis per ipsos magistratus præfigendum, Christianis vendere. Et ad hoc ut pro Judæis ubique dignoscantur, masculi birretum, femine vero aliud signum patens, ita ut nullo modo celari aut abscondi possit, glauci coloris palam deferre teneantur, & stricti sint, nec super non delatione birreti, aut alterius signi hujusmodi prætextu cuiusvis eorum gradus, vel præminentiam, seu tolerantiam excusari, aut per ejusdem Ecclesiæ Camerarium, vel Camera Apostolicæ Clericos, seu alias illi præfidentes personas, aut sedis Apostolicæ Legatos, vel eorum vicelegatos quovis modo dispensari, aut absolvi possint. Nutrices quoque, seu ancillas, aut alios utriusque sexus servientes Christianos habere, vel eorum infantes per mulieres Christianas lactari, aut nutririi facere, seu Dominicis, vel aliis de præcepto Ecclesiæ festis diebus in publico laborare, aut laborari facere, seu Christianos quoquo modo gravare, aut contractus fictos vel simulatos celebrare, seu cum ipsis Christianis ludere, aut comedere, vel familiaritatem, seu conversationem habere nullatenus præsumant. Nec in libris rationum, & computorum, quæ cum Christianis pro tempore habebunt, aliis quam latinis literis, & alio, quam vulgari italico sermone uti possint, & si utantur, libri hujusmodi contra Christianos nullam fidem faciant. Judæi quoque præfati sola arte strazariæ, seu cenciariæ, ut vulgo dicitur, contenti aliquam mercaturam frumenti, vel hordei, aut aliarum rerum usui humano necessariarum facere. Et qui ex eis Medici fuerint, etiam vocati, & rogati, ad curam Christianorum accedere, aut illi interesse nequeant. Nec se a pauperibus Christianis dominos vocari patiantur. Et menses in eorum rationibus, & computis ex triginta diebus completis omnino conscribant, & dies, qui ad numerum triginta non ascen-

derint, non pro mensibus integris, sed solum pro tot diebus, quot in effectu fuerint, computentur, & juxta ipsorum dierum numerum, & non ad rationem integri mensis eorum credita exigant. Ac pignora eis pro cautione pecuniarum suarum pro tempore consignata, nisi transactis prius a die, quo illa eis data fuerint, decem & octo integris mensibus, vendere nequeant, & postquam menses prædicti effluerint, si ipsi Judæi pignora hujusmodi vendiderint, omnem pecuniam, quæ eorum credito superfluerit, domino pignorum consignare. Et statuta civitatum, terrarum, & locorum, in quibus pro tempore habitaverint, favorem Christianorum concernentia inviolabiliter observare teneantur. Et si circa præmissa in aliquo quomodolibet defecerint, juxta qualitatem delicti in urbe per nos, seu vicarium nostrum, aut alios a nobis deputandos, ac in civitatibus, terris, & locis prædictis per eosdem magistratus, etiam tanquam rebelles, & criminis læsæ majestatis rei a toto populo Christiano diffidati, nostri, & ipsorum vicarii, ac deputandorum, & magistratuum arbitrio puniri possint. Rom. prid. Id. Jul. 1555. Vid. sup. tit. de Medic. cap. 2.

C A P. V.

Inquisitorum fidei animadverso in Judæorum blasphemias, & flagitiosam vivendi consuetudinem.

Gregorius XIII.

Antiqua Judæorum improbitas, qua divinæ bonitati semper resistere, tanto execrator consistit in filiis, quanto ipsi cumulandam patrum suorum mensuram, in Dei filio repudiando, ejusque in mortem nefarie conspirando, gravius deliquerunt: qui propterea suis effecti majoribus nequiores propriis sedibus expulsi atque in omnes dispersi terrarum orbis regiones, servituti perpetuæ mancipati, non majorem in cuiusquam ditione clementiam, quam in Christianorum provinciis, maxime vero in Apostolicæ pietatis gremio invenerunt, quæ pro eorum conversione laborans eos misericorditer excepit, atque in cohabitatione una cum filiis suis sustinuit, ad veritatis lumen allicere pio semper studio conata est, rebusque ad vitam necessariis juvit, injuriis, & contumeliis prohibuit, multis denique beneficiis suæ privilegii circumdavit: illi vero nullis beneficiis mansueti, nihilque de pristino suo scelere remittentes, Dominum nostrum Jesum Christum in celo triumphantem adhuc in Synagogis suis, & ubique persequuntur: Christi quoque membris insensibilis non desinat in religionem Christianam horrenda facinora quotidie magis audere, quibus nos, ne pietatis nostræ puritas polluat, aut a fœdis mancipiis Christo, Christianove nomini impune illudatur, obviare volentes statuimus, ac etiam declaramus, Inquisitores hæreticæ pravitatis libere procedere posse in omnibus causis, & casibus, qui sequuntur.

Si quis Judæus, aut infidelis in his, quæ circa fidem cum illis nobis sunt communia, veluti Deum unum, & æternum, omnipotentem, creatorem omnium visibilium, & invisibilium, & similia, non esse asseruerit, prædicaverit, vel privatim alicui insinnaverit.

Si dæmones invocaverit, consuluerit, aut eorum responsa acceperit, ad illos sacrificia, aut preces ob divinationem, aliamve causam direxerit, aut quid eis immolaverit, vel thuris, alteriusve rei fumigationes obtulerit, aut alia quævis impietatis obsequia præstiterit.

Si Christianos verbo, facto, vel exemplo, aut alio quovis modo nefaria hujusmodi docuerit, vel ad ea perpetranda perduxerit, aut perducere attentaverit.

Si Salvatorem, & Dominum nostrum Jesum Christum parum hominem, vel etiam peccatorem fuisse, matremve Dei non esse virginem, & alias hujusmodi blasphemias, quæ per se hæreticæ dici solent, in Christianæ fidei ignominiam, contemptum, aut corruptionem impie protulerit.

Si cu-

Si cuiusvis eorum opera, auxilio, consilio, vel favore aliquis Christianus a fide defecerit, quamque semel susceperat, abnegarit, vel ad Judæorum, seu aliorum infidelium ritus, ceremonias, superstitiones, vel impias sectas transferat, vel redierit, seu in hæresim aliquam incidit, aut qui, ut Christi fidem abneget, seu in hæresim incidat, opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodocunque præstiterit.

Si quis Carechumenum, vel quemcunque ex Judæis aut infidelibus (Deo inspirante) ad fidem Christianam venire volentem, post declaratam nutu, verbo, facto, aut quocunque alio modo ejus voluntatem, a fide, vel fidei instructione, aut a sacri Baptismi susceptione retrahere, avertere, vel dehortari, aut ne ad fidem veniat, neve regenerationis lavacro abluatur, quovis modo impediverit.

Si quis apostatas, hæreticosve scienter domi suæ acceperit, aluerit, commeatu juverit, seu quovis modo eis cibaria ubicunque præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miserit, aut de loco ad locum deduxerit, seu associaverit, vel deducendos seu associandos curaverit, aut sumptus ministraverit, duces, comitesve illis adjunxerit, vel ne ab eis perpetrata deprehendi, aut investigari queant, fecerit. Quique dictos apostatas aut hæreticos scienter aliquo modo receptaverit, occultaverit, defenderit, aut eis opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præstiterit.

Si libros hæreticos, vel Talmudicos, aut alios Judaicos, quomodolibet damnatos, aut alios prohibitos tenuerit, custodierit, vel divulgaverit, vel in quæcunque loca detulerit, aut ad eam rem operam suam accommodaverit.

Si Christianos deriserit, redemptionisque nostræ hostiam salutarem in ara crucis immolatam, Christum Dominum Iudibrio & despectui habens, quodocunque, maxime vero in sacro Parasceves die, agnum, sive ovem, aut quid aliud cruci affixerit, aut appenderit, in eamve conspulerit, seu quodcunque contra ipsam fecerit.

Si nutrices Christianas, contra sacrorum canonum statuta, diversorumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum sanctiones, adhuc retinuerit, aut eas retinens die, qua sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserit, hac uno vel pluribus diebus in latrinas, cloacas, vel alia loca effundere coegerit.

In quibus casibus universis & singulis, omnes prædictæ pravitatis Inquisitores omnium regnorum, provinciarum, civitatum, dominiorum, & locorum universi orbis Christiani Judices, in suis quemque locis perpetuo delegamus, ut super his contra Judæos atque infideles, quoscunque simul vel separatim, prout in causis fidei, juxta sacrorum canonum formam, necnon officii Inquisitionis hujusmodi constitutiones, diligenter inquireant, & procedant, & quos in aliquos vel aliquibus horum flagitiorum excessibus culpabiles repererint, in eos pro culpa modo, ac etiam pro criminum numero vel multiplicatione, ac consuetudine delinquendi, flagra, remigia, etiam perpetua, rerum quoque publicationes, exilia, aliaque atrociora decernant, & alias de eis exempla edant, quæ sceleratos illos deterreat ab hujusmodi flagitiis in posterum admittendis. Nos enim venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Inquisitoribus generalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Præfatis, ac etiam aliis prædictis Inquisitoribus, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipimus & mandamus, ut præfentes nostras literas in civitatibus & locis cuique subjectis publicare, & juxta illarum tenorem procedere, ipsaque debitæ executioni mandare procurent. Rom. Calend. Jun. 1581.

C A P. VI.

Catechesis & fidei instructionis sedula cura adhibeatur ab Episcopis in Judæorum conversionem, ubi hujus dispersæ gentis Synagoga colliguntur.

Tom. II.

Idem.

Sancta mater Ecclesia, cujus Christus caput est, ingenitam suam charitatem ad omnes late diffundens, antiquæ Israeliticæ gentis, populique Dei peculiaria reliquias, pio nunquam desinit affectu miserari, graviterque contristatur, Judæorum quondam nationem præcipuis auctam muneribus & gratiis, cujus erat adoptio filiorum, gloria, testamentum, legislatio, obsequium, & promissa, unde etiam Christus Salvator noster secundum carnem nasci dignatus est, per diversas orbis partes tot jam secula disperfam, ac contagiosi gregis more per invia & inaquosa misere vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectiois siti perire, longeque non a terrena tantum, super quam Dominus flevit, sed quod gravius est, a cœlesti quoque Hierusalem, nisi Christus, quem negavit, confiteatur, exturbari: quia miseratione & mœnore nos quoque non leviter commoti, in dies semper aliquid excogitamus, unde eorum conversioni & saluti opportunius provideatur, ipsique ad intelligentiæ viam, quam sibi præclusurunt, valeant Deo propitio pervenire. Quare sollicito hæc animo meditantem, ac felicis recordationis Nicolai Papæ V. nonnullorumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, præfati constitutione generali præcipimus, omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Præfatis, etiam Cardinalatus honore præditis, ut in suis quilibet civitatibus, terris, & locis, in quibus competens aliquis numerus Judæorum, qui Synagogam constituat, commoratur, curent Sabbathi vel alio cuiuscunque hebdomadis statuto die, ad Judæos ipsos in locum præstitutum, non tamen sacrum, nec ubi sacra confici solent, convocatos, per aliquem magistrum in Theologia, aliumve idoneum virum ab eis eligendum, cum mercede congrua illi ex ipsorum Hebræorum collatione, aut alias, prout commodius eis videbitur, Hebraicæ (si fieri poterit) linguæ peritum, sermones vel lectiones haberi, in quibus illis exponantur scripturæ Veteris Testamenti, Moyse scilicet & Prophetarum, præsertim vero, quæ eo Sabbatho leguntur, seu lectæ in eorum sunt Synagogis, juxta sanctorum tamen Patrum interpretationes, & verum catholicæ Ecclesiæ sensum, ac in eis differatur de veritate Christianæ fidei, de certo adventu & incarnatione filii Dei, illiusque nativitate, vita, miraculis, passione, morte, sepultura, descensu ad inferos, resurrectione, in cœlum ascensione, de ejus Evangelio in toto terrarum orbe, per Apostolos ejus, & alios sanctos prædicato, innumeris atque clarissimis virtutibus, & illustrium miraculorum gloria confirmato, ac de ejus spiritali & vero regno, & de impio idolorum cultu sublato, & gentium vocatione, de perpetua tum Hierusalem, & terræ eorundem Judæorum desolatione, tum ipsorum ubique terrarum dispersione, & captivitate, & de aliis similibus argumenti dogmatibus & articulis, ex lege & Prophetis; de diutina præterea & irrita Judæorum adventus Messie, & carnalis ipsius regni expectatione, de vana eorum, quæ sæpe, quinimo quotidie eos frustrata est, spe reditus in terram promissionis, & restitutionis tertii templi, & demum de multiplicibus & variis erroribus & hæresibus eorum, in quas miserime se demerserunt, postquam Christum Dominum in carne venientem agnoscere noluerunt, & de falsa per eorum Rabinos tradita sacrarum scripturarum interpretatione, quarum literam & sensum fabulis, mendaciis, & variis dolis & modis detorquentes corruperunt & depravarunt, & hætenus corrumpere & depravare non desinant, deque omnibus aliis, quæ eos possint ad agnitionem fidei, ad errorum suorum correctionem, ad orthodoxamque fidem convertere, pro loci, temporis, sumptique argumenti ratione prudenter agant, veris, & ex sacra scriptura depromptis demonstrationibus nulla cum obstinatione aut iracundia, sed magna cum charitate, & modestia,

B b b b

veri-

veritatis lumen illis aperire conentur; ad quos sermones, & lectiones volumus universos, & singulos utriusque sexus Judæos, a duodecim annis supra, infirmitate & alia legitima causa, de qua ordinarios docere debeant, non impeditos, in civitate & locis, ut præfertur habitantes, vel aliunde adventantes, etiam si inibi domicilium non habeant, ita per circuitum convenire, ut tertia saltem eorum pars, nec unquam minor, semper adsit. Quod si facere neglexerint, interdicti cum fidelibus commercii, & aliis poenis arbitrio ordinarii pro contumaciæ modo imponendis, donec satisfecerint, competenter, ad ipsos sermones audientes compellantur. Si quis vero de numero fidelium ita fuerit salutis, aut sui, aut proximi sui, de quo unicuique mandatum est, immemor, qui eos a salutaribus hujusmodi sermonibus seu lectionibus directe, vel indirecte abduxerit, aut impediverit, seu contenderit quoquo modo, excommunicationis sententia sit eo ipso ligatus, & contra eum ad alias poenas, ordinarii arbitrio, omnino procedatur. Cæterum Imperatorem, Regesque, & Principes omnes, necnon Respublicas, magistratus & dominos temporales seculares rogamus, & obtestamur in Domino, ut Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis ordinariis prædictis, eorumque vicariis, & ministris suum in præmissis auxilium præstent, amplissimum ab omnipotenti Deo præmium in supremis gloriæ æternæ tabernaculis habituri.

TITULUS II.
DE HIS, QUI INFIDELIBUS ADVERSUS
CHRISTIANOS AUXILIANUR.
CAP. I.

Excommunicantur arma, & præsidia quæcumque ferentes Saracenis, & infidelibus in Christianæ Reipublice perniciosum, & detrimentum, eorumque fisco adscribuntur bona.
Nicolaus V.

Olim tam in generali, quam in Lugdunensi postmodum substituto Concilio per sedem Apostolicam celebratis, in illos falsos, & impios Christianos, qui contra Deum, & Christianum populum, Saracenis ferunt, arma, quibus Christianos impugnent, & lignamina galearum, & aliorum vasorum navigabilium, deferunt ad eos, & qui eis galeas vendunt, ac naves; quique in piraticis Saracenorum navibus curam gubernationis exercent, vel in machinis, & quibuslibet aliis, eis impendunt auxilium, vel consilium, vel favorem, in Christianorum dispendium, & specialiter terræ sanctæ: fuit excommunicationis sententia promulgata, ipsosque rerum suarum privatione mulctari, & servos capientium fore censuerunt Concilia supradicta: expresse quoque in ipsis præcipitur, ut talibus gremium non aperiatur Ecclesiæ, nisi totum, quod de commercio tam damnato perceperint, & tantundem de suo, in subsidium terræ memoratæ præstiterint, ut æquo iudicio in quo deliquerit, puniatur. Nos itaque gerentes corde negotia dictæ terræ duximus hæcenus statuentium, ut nullus equos, ferrum, lignamina, victualia, & alia quæque mercimonia in Alexandriam, vel alia loca Saracenorum terræ Ægypti deferre vel mittere, seu partibus eorum, ut eisdem deferantur, extrahere, vel extrahi permittere, aut consilium, vel favorem præstare quoquo modo præsumat; ac illos, qui contra hujusmodi constitutionem nostram ausu temerario venire tentaverint, eo ipso excommunicationis sententia decernimus subjacere, a qua non possit absolvi, nisi tantum de bonis propriis in dictæ terræ sanctæ subsidium convertendum exsolverit, quantum ad partes prædictas extulerit, vel miserit, & deferre, vel de ipsorum partibus extrahi permiserit, ad eisdem deferendum. Et nihilominus, si personas eorum capi contigerit, in servitute capientium illorum esse volumus,

in quorum acciderint captionem. Volentes autem in hac parte solertius providere, quanto amplius exigere hoc noscitur urgens necessitas dictæ terræ, Apostolica auctoritate statuimus, ut nullus omnino aliqua victualia, usque ad decennium a data præsentium computandum; alia vero prædicta, ad aliquod seu aliqua de eisdem, aut aliud quodlibet (victualibus sicut præmittitur usque ad prædictum tempus duntaxat exceptis) quacunque occasione, vel causa, seu quovis ingenio, vel quæsito colore, ullo unquam tempore in Alexandriam, vel partes Ægypti, seu terras Soldano subjectas, mittere vel deferre præsumat, vel quantum in eo fuerit, mitti vel deferri permittat, auctoritate decernimus eadem, ut hi, qui contra hujusmodi statutum nostrum quolibet modo venire præsumpserint, præter poenas prædictas, quas ipso facto incurri volumus, perpetuo sint infames, & intestabiles habeantur, ita quod nec testari, nec legata eis, seu relictis percipere valeant. Et insuper ad successiones, tam ex testamento, quam ab intestato, sint prorsus & reddantur inhabiles, nec ad publica quælibet admittantur officia, sintque illis actus legitimi perpetuo interdicti; & postquam de hujusmodi temeritate confiterit, diebus festivis, & dominicis publice nunciatur, & ad fiscum bona omnia devolvantur. Apud urbem veterem, 10. Calend. Septembr. 1449.

TITULUS III.
DE HÆRETICIS, ET SHISMATICIS.
CAP. I.

Leges Friderici Imperatoris in hæretica pravitate reos, eorumque complices, & fautores late, confirmantur, & servari jubentur.

Innocentius IV.
Innoentius Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis potestatibus, consiliis, & communitatibus civitatum, aliorumque locorum Lombardiæ, Marchiæ Tervisanae, ac Romaniolæ salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum adversus hæreticam pravitatem quondam Fridericus Romanorum Imperator promulgaverit quasdam leges, per quas ne pervagetur, compesci poterit pestis illa: Nos illas volentes ad robur fidei ad salutem fidelium observari, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eas, quarum tenores vobis mittimus insertos præsentibus, faciatis singuli in vestris capitularibus annotari, contra hæreticos sectæ cujuslibet secundum eas exacta diligentia processuri: alioquin dilectis filiis, Priori Provinciali, & fratribus Inquisitoribus hæreticæ pravitate ordinis prædicatorum in Lombardia, Marchia Tervisana, & Romaniola literis nostris injungimus, ut vos ad id per excommunicationem in personis, & interdictum in terram appellatione remota compellant: tenores autem legum hi sunt.

Fridericus Dei gratia Romanorum Imperator, & semper Augustus, Hierusalem & Siciliæ Rex, dilectis Principibus suis, venerabilibus Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Prælatibus Ecclesiarum, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Potestatibus, Scultetis, Burggraviis, Advocatis, Judicibus, Ministris, Officialibus, & omnibus per totum Imperium constitutis, præfentes literas inspecturis fidelibus suis gratiam suam & omne bonum.

Commissi nobis cœlitus cura regiminis, & imperialis, cui dante Domino præfidentes, fastidium dignitatis materiam, quo divinum a sacerdotio fungimur, gladium adversus hostes fidei, & in exterminium hæreticæ pravitate exigunt exercendum, ut perfidiæ vipereos filios contra Deum, & Ecclesiam insultantes, tanquam materni uteri

nteri corrosivos, in iudicio, & iustitia prosequamur, maleficos vivere non passuri, per quorum scientiam seducendum mundus inficitur, & in gregum fidelium per oves has morbidas gravior infligitur corruptela.

Statuimus itaque sancientes, ut hæretici, quocunque nomine censeantur, ubicunque per Imperium damnati fuerint, ab Ecclesia, & seculari iudicio assignati, animadversione debita puniantur.

Si qui vero de prædictis, postquam fuerint deprehensi, terri, metu mortis redire voluerint ad fidei unitatem, juxta canonicas sanctiones ad agendum poenitentiam in perpetuum carcerem detrudantur. Præterea quicunque hæretici reperti fuerint in civitatibus, oppidis, seu aliis locis Imperii, per inquisitores ab Apostolica sede datos, & alios orthodoxæ fidei zelatores; hi qui jurisdictionem ibidem habuerint, ad inquisitorum, & aliorum catholicorum virorum insinuationem eos capere teneantur, & eos captos arctius custodire, donec per censuram Ecclesiasticam damnatos, damnabili morte perimant, qui fidei sacramenta, & vitæ damnabant. Simili quoque poena plecti censemus omnes, quos ad fovendum hæreticorum errorem callidus hostis suscitavit advocatos, vel parat illicite defensores; maxime cum facinus, quod inquinat, nisi monitione præmissa destiterint, & eorum vitæ duxerint consulendum. Eos præterea, qui convicti in uno loco de hæresi, ad alia loca se transferunt, ut cautius possint effundere virus hæreticæ pravitate, debitam censuram subire videntur: ut super hoc viros ab eodem errore conversos ad fidem, necnon & per alios, qui eos de hæresi convicerunt, (quod & in hoc casu concedimus licite faciendum) evidens testimonium habeatur. Item mortis sententiæ ducimus addicendos, si quos hæreticorum ad iudicium tractos, in extremæ vitæ periculo hæresin abjurantes, postmodum de falso juramento constiterit, & fide mentita convinci, ac eos contigerit, ejusdem morbi spontaneam incurere recidivam, ut sibi damnabilis iniquitas sit mentita, & poenam debitam mendacium non evadat. Omne insuper proclamationis, & appellationis beneficium, ab hæreticis, receptatoribus, & fautoribus eorundem penitus amovemus: volentes, ut de finibus Imperii, in quibus semper debet existere fides, hæreticæ labis germina modis omnibus deleantur.

Cæterum, quia quanto majora divinæ nutu miserationis accepimus, & altiore locum præ filiis hominum obtinemus, tanto devotiora debemus obsequia gratitudinis conferenti, si quando in nostri nominis contemptores nostri culminis excederit auctoritas: si reos lætæ majestatis, in personis eorum & liberorum suorum exhæredatione damnamus, multo fortius iustiusque contra Dei blasphematores nominis, & catholicæ fidei detractores provocamus: eorundem hæreticorum, receptatorum, fautorum, & advocatorum suorum hæredes, & posteriores usque ad secundam progeniem, beneficiis cunctis temporalibus, publicis officiis, & honoribus imperiali auctoritate privantes: ut in paterni memoria criminis continuo mœore tabescant: vere scientes, quod Deus zelotes est, peccata patrum in filios potenter ulciscens. Nec quidem, a misericordiæ finibus duximus excludendum, ut si qui paternæ hæresis non sequaces latentem patrum perfidiam revelaverint, quacunque reatus illorum animadversione plestantur, prædictæ punitioni non subjaceant innocentia filiorum. Ad hæc notum fieri volumus, fratres Prædicatores de ordine Prædicatorum, pro fidei negotio, in partibus Imperii nostri contra hæreticos deputatos, ceteros quoque, qui ad hæreticos judicandos accesserint, nisi aliqui eorum ab Imperio fuerint proscripti, eundo, morando, & redeundo, sub nostri Imperii speciali defensione receptos, & quos apud omnes sub ope ac recommendatione fidelium Imperii esse volumus inoffensos, universitati vestræ mandantes, quatenus quocunque, & apud quemcunque vestrum pervenerint, benigne recipiatis eosdem: & personas ab incurfu hæreticorum eis insidiantium conser-

vantes indemnes; omne consilium, ducatum, & auxilium impendatis, pro tam acceptis coram Deo negotiis exequendis. Hæreticos vero, quod & offenderint ipsi vobis, in jurisdictione vestra singuli capientes, diligenti custodia detinendos, donec post Ecclesiasticæ damnationis iudicium, poenam subeant, quam merentur: scituri, quod in executione ipsius negotii gratum Deo, & laudabile nobis obsequium conferetis, si ad expellendam de partibus nostris imperii novam, & insolitam hæreticæ pravitate infamiam, opem & operam, una cum eisdem fratribus præstiterit efficacem. Et si quis foret exinde negligens, & remissus, ac etiam inutilis, coram Domino, & in conspectu nostro poterit merito culpabilis apparere. Dat. Paduæ 22. Febr. 12. Indict. C. A. P. II.

Excommunicantur nonnulli hæretici, ut sunt Cathari, Patareni, pauperes de Lugduno, Passagini, Jospini, Arnaldisti, Speronista, omnesque singulari opinione in Ecclesiam catholicam pertinaces.

Idem universis Christi fidelibus.
Noverit universitas vestra, quod nos ad instar felicis record. Gregorii Papæ prædecessoris nostri, excommunicamus, & anathematizamus universos hæreticos, Catharos, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Passaginos, Jospinos, Arnaldistas, Speronistas, & alios quibuscunque nominibus censeantur, facies quidem habentes diversas, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in idipsum. Damna vero per Ecclesiam, seculari iudicio relinquuntur, animadversione debita puniendi: clericis prius a suis ordinibus degradatis. Si qui autem de prædictis, postquam fuerint deprehensi, redire noluerint ad agendum condignam poenitentiam, in perpetuum carcerem detrudantur. Credentes autem eorum erroribus, hæreticos similiter iudicamus. Item receptatores, defensores, & fautores hæreticorum, excommunicationis sententiæ decernimus subjacere, firmiter statuentes, ut si postquam quilibet talium fuerit excommunicatione notatus, a sua super hoc non curaverit præsumptione cessare, ipso jure sit factus infamis, nec ad publica officia seu consilia, nec ad eligendos aliquos ad hujusmodi, nec ad testimonium admittatur. Sit etiam intestabilis, ut nec testamenti habeat factionem, nec ad hæreditatis successionem accedat. Nullus præterea ipsi super quocunque negotio, sed ipse alii respondere cogatur. Qui si forte iudex extiterit, ejus sententia nullam obtineat firmitatem, nec causæ aliquæ ad ejus audientiam perferantur. Si fuerit advocatus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si tabellio, instrumenta confecta per ipsum nullius penitus sint momenti & in similibus idem præcipimus observari. Si vero clericus fuerit, ab omni officio, & beneficio deponatur. Si qui autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, evitare contempserint, excommunicationis sententia percillantur, alias animadversione debita puniendi. Qui autem inventi fuerint sola suspicione notabiles, nisi juxta considerationem suspicionis, qualitatemque personæ, propriam innocentiam congrua purgatione monstraverint, anathematis gladio feriuntur, & usque ad satisfactionem condignam ab omnibus evitentur: ita quod si per annum in excommunicatione perstiterint, extunc velut hæretici condemnentur. Item proclamationes, & appellationes hujusmodi personarum minime audiantur. Item iudices, advocati, & notarii nulli eorum officium suum impendant, alioquin eodem officio perpetuo sine privati. Item clerici non exhibeant hujusmodi pestilentibus Ecclesiasticæ sacramenta: nec eleemosynas aut oblationes eorum accipiant. Similiter Hospitalarii, & Templarii, ac quilibet regulares, alioquin suo priventur officio, ad quod nunquam restituantur absque indulto sedis Apostolicæ speciali. Item quicunque tales præsumpserint Ecclesia-